

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 12 nov. 1956

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Cals, Hofstra, Klompé, Mansholt, Samkalden, Staf, Struycken, Suurhoff en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Luns en Witte).

Secretaris: J. Middelburg.

1. *Notulen van de vergadering van 5 november 1956*

---

c. *Opmerking n.a.v. punt 6 (Gelijkstelling van in 1956 uitgereikte getuigschriften van VHMO-scholen in Indonesië met Nederlandse getuigschriften)*

Minister *Cals* deelt mede, dat de genoemde school in Semarang intussen is opgeheven.

Middagvergadering

---

12. *Aanpassing der Indische pensioenen* (Nota van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 22 oktober 1956, nr. 145991, met bijlage.)

De *Minister-President* merkt op, dat deze kwestie al ten dele is behandeld. Spreker meent echter nu ten aanzien van het samenlopen van Indische pensioenen en Nederlandse pensioenen niet overeenkomstige cumulatiebepalingen als in de pensioenwet gelden, in de onderhavige regeling een bepaling moet worden opgenomen, dat geen bijslag zal worden gegeven als het Indische pensioen te zamen met pensioen op grond van de Nederlandse pensioenwetten meer dan f. 14.000 aan eigen pensioen (c.q. f. 8750 bij weduwepensioen) bedraagt. Spreker heeft voorts gezien, dat nog met de belangenorganisaties informeel overleg zal plaats vinden, zodra een wetsontwerp over de onderhavige aanpassing is opgesteld. Hij meent, dat het in afwachting daarvan niet wenselijk is op voorstel van Buitenlandse Zaken, in de brief van 22 oktober vermeld, af te wijken van de conclusie van de studiegroep voor wat betreft de maximale Indische weduwepensioenen. De *Raad* aanvaardt vervolgens de voorstellen in de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken, behoudens de beide hierboven genoemde punten.

---

18. *Naturalisatie tot Nederlander en toelating in Nederland van personen van Indonesische nationaliteit in Indonesië* (Nota van de Minister van Justitie d.d. 6 november 1956, nr. 656, met bijlagen.)

Minister *Klompé* tekent bij dit punt aan, dat het apparaat van Maatschappelijk Werk bedoeld is om degenen, die uit Indonesië naar Nederland komen op te vangen, maar in Indonesië zal het Hoge Commissariaat de zaken moeten uitzoeken, waartoe Maatschappelijk Werk eventueel enkele ambtenaren zou kunnen leveren.

De *Minister-President* is steeds in de Ministerraad het meest kritisch ten aanzien van deze zaken vooral ook met het oog op de woningnood. Spreker acht het wel het beste, dat in het algemeen niet de naturalisatie van de betrokken Indonesiërs wordt voorgesteld, maar dat wordt nagegaan wie in Nederland kan worden toegelaten.

Minister *Samkalden* merkt op, dat hij zich heeft neergelegd bij het resultaat van het interdepartementaal overleg over deze kwestie, omdat er gedurende meer dan een jaar geen beleid in deze uit menselijk oogpunt belangrijke aangelegenheid was bepaald. Het overleg biedt nu een mogelijkheid tot een beleidskeuze en daaraan heeft spreker zijn persoonlijke voorkeur ondergeschikt gemaakt.

Minister *Hofstra* heeft de indruk, dat de richtlijnen toch nog aan de ruime kant zijn. De *Minister-President* meent ook, dat niet de formele band beslissend moet zijn, maar meer de vraag of hetzij de mensen zelf, hetzij hun ouders in Nederland gevestigd zijn geweest. Dit ontbreekt in het tweede criterium vermeld in de punten II A en II B (dat beide ouders van origine Nederlanders waren).

Minister *Samkalden* heeft er bezwaar tegen het aangeduide criterium te schrappen. Het al of niet in Nederland gevestigd zijn geweest, levert zijns inziens onvoldoende maatstaf voor de feitelijke verbondenheid met Nederland. Er zijn onder de Indische (ex)-Nederlanders velen, die evenals hun ouders in Indonesië geboren en getogen zijn en nochtans een sterke band met Nederland steeds hebben onderhouden. De *Minister-President* gaan de richtlijnen dan voor een deel belangrijk te ver. Minister *Struycken* meent, dat het mogelijk is in de aangeduide gevallen een beleid te voeren.

Minister *Hofstra* wijst erop, dat beoordeeld zal moeten worden of de band met Nederland reëel is; als deze niet reëel is zal men de betrokkene niet moeten toelaten. Spreker meent, dat tegen de onderhavige richtlijnen minder bezwaren bestaan als zij op deze wijze met verstand worden gehanteerd. Minister *Samkalden* is bereid de instructie te geven, dat de richtlijnen met weerstand dienen te worden toegepast. De *Raad* verklaart zich overigens met de onderhavige stukken akkoord.

---

21. *Repatriëring van Nederlanders uit Indonesië* (Nota van de Minister van Maatschappelijk Werk d.d. 25 oktober 1956, nr. U 336.)

Minister *Suurhoff* verzoekt vroegtijdig op te geven als mensen overkomen, waarmee Volksgezondheid te maken zal hebben. Minister *Klompé* zegt dit toe.

De *Minister-President* kent tal van gevallen, waarin de betrokkenen spijt hebben van Indonesië naar Nederland te zijn gekomen, aangezien zij zich hier onbehagelijk voelen. Men heeft veel te gemakkelijk deze mensen naar Nederland laten komen; zij zijn vaak door diverse comités van Nederland uit opgejaagd. Dikwijls hadden zij in Indonesië werk en een woning. De grote toevloed van Indische Nederlanders naar Nederland is ook een van de redenen waarom de woningnood nauwelijks verminderd is. Het enige gunstige aspect is, dat vrij veel hunner hier te werk gesteld kunnen worden. Als men allen uit Indonesië laat overkomen, begrijpt spreker, dat men het administratieve apparaat kan opheffen, wat Minister *Klompé* in haar nota voorstelt. Spreker zou er echter de nadruk op willen leggen, dat in een aantal gevallen de mensen, die naar hier komen, ongelukkiger worden. Minister *Klompé* merkt op, dat het vorige Kabinet in deze zaak een beleid heeft gevolgd; thans is de vraag aan de orde dit te versoepelen. De *Minister-President* merkt op, dat in het verleden reeds 80% van de aanvragen werden ingewilligd.

Minister *Klompé* heeft gevraagd wat gedaan wordt aan voorlichting van de betrokkenen in Indonesië. Het blijkt echter, dat zij de berichten uit Nederland geloven, dat zij er hier beter aan toe zullen zijn. De *Minister-President* kan zich dit wel voorstellen, nu degenen die overkomen zo goed verzorgd worden in de contractpensions, waarmee echter hoge bedragen per gezin gemoeid zijn.

Minister *Klompé* vervolgt, dat in de stroom naar Nederland een zekere terugval is waar te nemen, welke niet alleen financiële oorzaken heeft, maar ook zijn grond in klimatologische bezwaren heeft. Spreekster verzoekt haar voorstel te aanvaarden. De *Minister-President* zal hierin berusten; de fouten zijn reeds eerder gemaakt. Spreker dringt er echter op aan de stroom van Nederlanders, die uit Indonesië komen, niet op de grote steden te richten, aangezien daar de woningnood nog het grootst is, terwijl vooral Den Haag een aantrekkingskracht voor de betrokkenen heeft. Door de voorkeursregeling krijgen degenen, die uit Indonesië komen, veel eerder een woning dan gezinnen van Nederlanders, die hier reeds gevestigd zijn. Minister *Klompé* zal nagaan op welke wijze aan de gedachten van de *Minister-President* gevolg kan worden gegeven. Er blijkt, dat bijna de helft van degenen, die naar Nederland komen, naar de grote steden

willen. Een belangrijke eis is echter waar de betrokkenen in het bedrijfsleven kunnen worden ingeschakeld. Minister *Zijlstra* geeft in overweging na te gaan of het niet mogelijk is aan de overkomst naar Nederland de voorwaarde te verbinden zich niet in de grote steden te vestigen. Spreker heeft de indruk, dat onder invloed van het nieuwe bouwbeleid van Minister Witte de woningsituatie op het platteland belangrijk gunstiger is dan in de grote steden; op sommige plaatsen bestaat geen woningnood meer.

Minister *Klompé* deelt mede, dat nu de strikte contingentsverdeling van woningbouwsubsidies vervallen is, niet meer de mogelijkheid bestaat om extra woningcontingenten ten behoeve van gerepatrieerden ter beschikking te stellen; met Minister Witte is afgesproken, dat een gesprek met de gemeenten zal plaatsvinden over de huisvesting van deze mensen.

De *Raad* verklaart zich overigens met de nota van Minister Klompé akkoord.

- - -